

31. mar. 1835

AFSENDER

Martinus Rørbye

MODTAGER

C.W. Eckersberg

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Brev nr. 33 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

Afsendersted:

Rom

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Ditlev Conrad Blunck

Franz Ludwig Catel

Paul Delaroche

Louise Delaroche, f. Vernet

Thomas Fearnley

Christian Frederik Holm

Jean-Auguste-Dominique Ingres

J.L. Jensen

Andreas Ludvig Koop

Albert Küchler

Ernst Meyer

Adam Müller

Jens Peter Møller

Fritz Petzholdt

Jørgen Sonne

Bertel Thorvaldsen

Friedrich Thøming

Horace Vernet

Penry Williams

Omtalte værker:

Parti af et munkeløster i nærheden af Rom

Parti af et munkeløster i nærheden af Rom (gentagelse)

To hyrdedrenge i den romerske Campagne

Arkivplacering:

Det kgl. Bibliotek, Bøllingske

brevsamling, D 4°, 939

Trykt udgave:

Illustreret Tidende, nr. 930, 22. juli 1877.

TRANSSKRIFTION

Rom den 31te Martz 1835.

Kjære Eckersberg!

Du synes vist underligt om, at du i saa lang Tiid næsten har været uviidende om, hvor jeg var, og hvad jeg foretog mig? Du kunde med Billighed ogsaa allerede længe have ventet dette; men Du er ikke uviidende om de Følelser og Indtryk, der i Begyndelsen næsten blodt søger at vildleede naaer man er kommen til Rom, denne, som det heeder Kunstens Vugge, og hvorhen alle stræbe. Jeg vilde derfor ikke meddeele dig noget, førend jeg med Rolighed kunne skrive, og havde noget at skrive om, thi at fortælle dig vidt og bredt om Rom og Italien, og det Indtryk det havde gjort paa mig, det kunne jeg ikke bequemme mig til, da du kjender Alt her, bedre end jeg endnu for Tiiden gjør, og at beskrive Indtrykket af en skøn Natur, eller af Kunstværker er Noget, hvortil mine ringe Evner ikke ere tilstrækkelige, og jeg maae forbeholde mig dette til da, naaer jeg igjen skal have den Glæde mundtlig at underholde mig med dig. Ja kjære Eckersberg det er noget jeg virkelig glæder mig til, baade med Hensyn til dig, som min Lærer, og som min Ven; jeg veed ikke hvilken af disse Egenskaber jeg tør give Fortrinnet, af oprigtige Venner har jeg kun faae, som jeg saaledes kan betro mig til, som til dig, og er Talen om Kunstnere, og om den Nydelse man kunne have ved at underholde sig med dem, da maae jeg desværre tilstaae, at jeg paa min Reise er bleven høiligen skutfet; thi af virkelig dygtige Folk finder man kun faae, og næsten slet ingen uden Fordom, og deres Anskuelser af Kunsten vil du derfor kunne indsee, ikke vel kan stemme med dem, som du har gjort mig fortrolig med, og som jeg finder at være de ene rigtige. Du maatte undre dig naar du hørte til hvilke Resultater deres Anskuelser fører, og med hvilken Hardiesse, mange med saare lidet Talent udtaler dem om Ting, som de aldeles ikke forstaae, og jeg føler nu vor fuldkommen du havde Ret, da du førend min Afreise sagde mig, at Rom var et farligt Sted, og at man maatte være døv for Alle's Snak, naaer man ikke der vilde gaae tilbage i sin i Konst. Strax efter min Ankomst hertil erfarede jeg dette i en Samtale med een af disse S[n]akkere oppe hos Thorvaldsen,¹ vi kom nemlig til at tale om Malerierne der, og da vi bestandig blev af forskellig Meening om Meget, troede han paa engang at overhugge Knuden og lade mig føle hans Overlegenhed ved liige frem at erklære mig, at han aldeles ikke undrede sig over at høre mig tale saaledes, da jeg jo nylig var kommen af Skolen og endnu ikke turde tænke frit; dog du kan troe jeg blev ham ikke Svar skyldig derpaa, og forsikkrede ham om, at jeg satte saare liden Priis paa den, som han sagde frie Tanke, der ikke førte til noget

højere Resultat, end den han havde at opviise; det fortryder mig næsten nu, at han ikke fik endnu meere, da hans skammelige Smøreri vel kunne gjøre ham værdig dertil; men jeg kjendte ham dengang ikke saa nøje fra denne Siide, som nu. Siden den Tiid er den samme Person og de Andre ogsaa lidt meere forsigtige i deres Yttringer imod mig, de ansee mig maaske for uforbeederlig, og ærgrer dem over, at de ikke kunne spille Hovmestere og Lærere hvortil de synes at have stor Lyst ved min Ankomst; jeg synes ikke at kunne indrømme dem dette Overherredømme, der eene grundede sig paa deres længere Ophold i Rom, uden at de ere istand til at fremviise Noget, hvoraf man kunne see, at ogsaa deres Kunst havde vundet ved dette lange Ophold. – Dog nok om den Sag, man gjør dem best vaabenløse ved ikke at tage nogen Hensyn til deres Snakken, ikke at spørge om deres Meening, men selv søge at sætte Arbeide isteden for megen Tale; og det er dette hvorpaa jeg vil beflitte mig; men som du vel kan tænke Dig endnu ikke er lykkedes mig ganske, da her er saa meget at see og lære at kjende, inden man bliver saa rolig, at Arbeidet gaaer godt fra Haanden. Og – Til min Glæde maae jeg ogsaa tilstaae, at jeg har gjort Bekjendtskab med Mænd, der •2• højlig contrasterer med de ovenfor omtalte, og hvoriblandt jeg fortrinlig maae nævne Horatz Vernet.² Ved min Ankomst hertil vare 3 Malerier af ham udstillede i det franske Academie, et forestillede Kongen af Sardinien i fuldlegemsstørrelse til Hest, han holder Revue over en Deel af sine Tropper, som man seer staae opstillede noget tilbage, da han selv paa sin viide Hest i Forgrunden synes at fare op langs Geeledderne; dog dette Udtryk var maaske ikke saa rigtigt, det er før [dvs. paa] en saakaldet Pasganger han riider, og Dyrets Bevægelse forekom mig mesterlig gjengiven, her vare imidlertid Meningen meget delte, ja der var saagar dem, der paastode, at den ikke var rigtigt tegnet, hvilket forekom mig latterligt at bruge om en Mand, hvis Talent de ikke engang kan skjønne. – Hans andet Malerie forestillede Indtagelsen af et Algirsk Fort, man seer en Bastion hvorpaa en Del Tyrker ere forsamlede om deres Kanoner; nogle franske Artillerister, der ere komne ind ere ifærd med at uddeele Brød [til de Forhungrede] imedens man længere borte seer en fransk Jæger blive trukken op paa Muren ved et Taug, man har kastet ned, han holder den franske Fane i Armen for at opplante; paa Murene seer man runtom Tyrkere med forskellige Udtryk af deres Følelser for hvad, der foregaaer, og nedenunder en Afdeeling franske Tropper, bestemte til at besætte Fæstningen; i Baggrunden paa en stor Slette omstreifende Kavallerie af begge Nationer, og paa Havet ved Horisonten den franske Flaade. – Det tredie Malerie var en Beduinsk Leier, i Forgrunden under en Steeneg sider de Fornemste, formodentlig forsamlede til Raad, de ryge

deres lange Piber, og synes ret at gotte dem, ved Solskinnet og deres Vigtighed, da man lidt længere borte seer en fransk Parlamentair blive modtagen i Leiren. I Baggrunden til høire seer man Beduiner tilhest eller beskjæftigede paa anden Maade, og til venstre paa en Vei der løber op imellem Bjergene holder en Afdeeling franskt Cavallerie. Det var i Begyndelsen af mit Ophold her, at jeg saa disse Malerier, siden indførte Torvaldsen mig i hans Huus, og jeg saa da i hans Atelier, Koleraen ombord i den franske Fregat Melpomene, jeg troer bestemt for Quarantaine-Komisionen i Marsellie, og siden saa jeg ogsaa et lille Malerie, som forestillede en Araber i Ørkenen paa en Kammel i fuldt Løb, forfulgt af en Tiger hvis Unge Araberen har røvet; og det siste Arbeide jeg her har seet af ham var Torvaldsens Portrait, som Du formodentlig snart vil faae at see. Vernet sagde ogsaa han vilde male dette til Academiet hjemme, da det havde været saa høflig at optage ham til Medlem, og dette var jo meget net; men jeg skal ikke nægte jeg ville hellere have ønsket, at han havde sendt dem et Arbeide med Figurer, hvoraf man rigtigt kunne se hvad han formaaer; T.'s Portrait er jo rigtignok mesterligt malet; men naaer man har seet de andre Arbeider, jeg her har omtalt, er det ganske naturligt, at man har saadant et Ønske, da jeg idet mindste for min Del finder dem uforlignelig deilige, saavel i Henseende til Composition, som Tegning for ikke at tale om hans mesterliige Pendsel og Farvepragt. Og nu foruden Alt dette kjære Eckersberg, er det en Mand, saa fordomsfri og vakker i Omgang, at jeg ikke kan tvivle om du ville synes meget godt om ham. Hans Datter³ (en meget smuk Piige) er i denne Tiid bleven gift med den franske Maler Delarosch,⁴ ogsaa en talentfuld Mand; men langt ifra ikke med det ungdommelige Liv, der characteriserer Vernet. D. opholder sig her i denne Tiid for at gjøre nogle Studier og Cartoner til Malerier han i Paris er overdraget at udføre. Vernet har nu fratraadt sin Post, som Directeur ved Accademiet her, og er reist til Paris paa nogen Tiid, da han siden vil til Egypten og Syrien; den nye Directeur er, som jeg før har skreven, Incre,⁵ meget forskjellig fra den forrige. – En anden Mand som jeg ogsaa har gjort Bekjendtskab med er den engelske Gener-Maler Williams,⁶ jeg var der for nylig med Jensen,⁷ og vi saa da et Malerie han nyligt havde endt, og som forestillede et Par beedende Fruentimer ved et Madonna Billede, liigeledes saa vi et Malerie hvorpaa han arbeidede, og som forestillede en Aften ved et Springvand, hvor Hyrden vender hjem med sine Geeder, de andre Figurer herpaa sade eller stode, og dovnede, som •3• man jo saa ofte seer. Jeg vil just ikke rose Williams som den strenge Tegner; men hans Malerier gjøre en yndig Virkning, og han er en udmærket Colorist, iblandt hans Studier findes udmærket smukke Ting i

alle Gener; Jensen vil kunne fortælle dig meere derom vi synes at være ganske af een Mening om ham; af ham selv skal man ikke blive klog paa hans Anskuelse af Konsten, naaer man ikke saa det saavel af hans Arbeider; thi han er en yderst beskeeden Mand, der ikke selv saaledes ytrer sig. Cattel⁸ har jeg ogsaa nylig besøgt, han havde endt to temmelig store Malerier hvoraf det eene forestillede den bekjendte, og noksom forslidte blaa Grotte ved Neapel, det andet var et Landskab ved Nemi, det var to smukke Malerier, og han vedbliver endnu bestandig, ved sine Arbeider, at viise, at han virkelig er een af de første her; der vare flere Malerier i hans Studie der alle lode til at blive smukke, og hvad jeg sætter saa stor Priis paa ikke vare saa manirerede, som det Meeste af hvad man her seer. Du maatte undre dig, vis du saa den Udstilling, som i denne Tiid er her; aldrig havde jeg forestillet mig at skulle see Saadant i Rom, det er jo rigtignok sandt, at en stor Deel, og af de bedre Kunstnere her ikke have udstillet noget; men ikke destomindre, er der dog nok for at see, hvorledes Sagerne staae. I mine Tanker er der ikke ti Malerier, hvorom jeg kunne siige, at jeg gad ej dem, det Meste er under all Kritique; Jensen's Malerier er blandt de allerbeste her, jeg maa dog undtage Torvaldsen's Portrait af Vernet, der unægtelig er Perlen. Sonne⁹ har ogsaa udstillet et Malerie, som forestiller et Slags Tyrefægtning, det er smukt componeret og i det Hele ogsaa net arangeret og tegnet; men yderst svagt i Farven, det ligner næsten et Andlæg ved Siiden af de skrigende Farver paa de andre Malerier der omgiver det; han har ogsaa i Vi[nter] malet et andet lille Malerie; men som har de samme Mangler. Af Fernley¹⁰ er der ogsaa udstillet [men] lad Jensen fortælle dig derom, jeg kan efter min Overbeviisning ikke rose ham, det er util[lade]lig som han nu smører, for at paaprakke Englænderne eller hvem han ellers kommer i Kast med, da han tilfulde forstaaer med Munden at gjøre sig gjældende. I liige Maade vil jeg heller ikke ytre mig om Blunck,¹¹ der nogen Tiid siden har endt Torvaldsen's Portrait i fuld Figur; men i halv Legemsstørrelse, han har ogsaa gjort en mindre Kopie deraf da T., som maa holde meget af sit eget Portrait har afkjøbt ham det store; et af dem kommer formodentlig hjem, da vil du selv dømme. Kückler¹² har malet et lille Malerie med 3 Børn, og det er efter mit Skjønnende det beste han har gjort i den seenere Tiid, det er bedre coloreret, end hvad vi i den seenere Tiid har seet hjemme af ham, og ogsaa ret net tegnet, omendskjøndt jeg rigtignok aldrig troer, at dette bliver hans stærke Siide. Saavel med ham, som med de øvrige Landsmænd er kan jeg ikke andet end finde, at det gaaer umaadeligt langsomt ved deres Arbeide, jeg er nu af den Meening, at man ogsaa kan være for længe i Rom, og paa en Maade blive blind, og sløv for Alt hvad

der omgiver os her. – Petzholdt¹³ har malet et Landskab ude fra Bjergene, det er meget smukt, og om jeg tør trække nogen Parrallel, da finder jeg at han unægtelig gaaer den sikreste Vei af dem Alle; i mine Tanker overgaaer han langt Fernley og Tøming,¹⁴ af hvem jeg ikke destomindre har seet langt bedre Arbeider her end dem, som han har sendt hjem; men han har dog egentlig ingen fast Grund at staae paa, og dette stikker alletider igjennem; men man roser ham, da man ikke er istand til at skjønnede det Grundige der mangler. Martens har jeg ogsaa besøgt; men desværre kan jeg ikke siige dig noget glædelig om hans Kunst, det er Alt af samme Slags, som hvad du i den senere Tiid har seet af ham hjemme, han bad mig at hilse dig meget, han lever meget for sig selv, man seer ham næsten aldrig, havde han kun et bedre Resultat at fremviise, kan jeg ikke nægte, at jeg synes bedre om at leve med Fremmede i den Tiid man er udenlands, end bestandig, at hænge hos Landsmændene, og derved undgaae Leilighed til at komme i Berøring med Andet end hvad Tilfældet bringer. Dog, jeg vil ikke siige et Ord om, hvad jeg isaahenseende kunde have at bemærke om Livet her, jeg kunne maaske blive uretfærdig, og det stræber jeg efter ikke at blive; men underholder du dig engang med Jensen herom, da vil du faae Meget at høre. Hvad jeg imidlertid har skreven her, haaber jeg, at jeg har betroet dig kjære Eckersberg, jeg ønskede ikke at det skulle komme til Alles Kundskab, omendskjøndt ikke et Ord er uden Sandhed. – Du vil maaske være saa god at siige Justitsraad •2• Holm,¹⁵ at jeg troelig har udført hans Comission til Meyer;¹⁶ men at der endnu intet Resultat er kommen; han arbeider bestandig paa at mangfoldiggjøre hans Malerier med den offentlige Skriver, og et Par andre, de første 2 Malerier har han nu malet for 7de Gang, og de ere rigtig nok langt bedre end de første, som Torvaldsen ejer. Koop¹⁷ seer man slet Intet fra; man seer ham selv regelmæssig hver Aften, naar man kommer i det Osteri hvor de andre Danske søger; men hvor jeg yderst sjældent indfinder mig, da det ikke behager mig at drikke Viin om Aftenen, og i det Hele synes, man kan andvende sin Tiid bedre. – Dog, jeg vil afbryde Alt dette, og med et Par Ord siige dig hvad jeg selv har bestilt, og •1• det er rigtignok hidindtil ikke saa meget, som jeg havde ønsket; men da jeg kom hertil henimod Vinteren havde jeg ingen synderlig Leilighed til at samle Studier, jeg malede derfor et lille Malerie med et Par Hyrdedrenge,¹⁸ [det er] i Campagnien en Vintermorgen mellem Rom og Albano, de sidde ved en Ild, som de jo bruger allevegne der, blodt for at varme Hænderne; jeg har ogsaa malet et lille Malerie med et Par Munke¹⁹ til Jensen, og dette, saavel som det andet kommer hjem i hans Kasse med Fregatten, og liigeleedes et lille Malerie,²⁰ som jeg skylder Adam Møller²¹ fordi han

malede min Kjærrestes Portrait, jeg vilde ønske han blev tilfreds med Byttet. Maleriet med Hyrdedrengene vil jeg gjerne sælge hjemme; men skal derom skrive til Professor Møller²² som har lovet at paatage sig denne Uleilighed, jeg vil beede dig at hilse ham ret meget og heller ikke at glemme hvem du ellers troer har lidt tilovers for mig; men fremfor alt vil jeg beede dig selv med liige Godhed at tænke paa din altid hengivne M Rørbye
skriv mig endelig engang et Par Ord til kjære Eckersberg

¹ Bertel Thorvaldsen.

² Horace Vernet.

³ Louise Delaroche, f. Vernet.

⁴ Paul Delaroche.

⁵ Jean-Auguste-Dominique Ingres.

⁶ Penry Williams.

⁷ J.L. Jensen.

⁸ Franz Ludwig Catel.

⁹ Jørgen Sonne.

¹⁰ Thomas Fearnley.

¹¹ Ditlev Conrad Blunck.

¹² Albert Küchler.

¹³ Fritz Petzholdt.

¹⁴ Friedrich Thøming.

¹⁵ Christian Frederik Holm.

¹⁶ Ernst Meyer.

¹⁷ Andreas Ludvig Koop.

¹⁸ To hyrdedrengene i den romerske Campagne.

¹⁹ Parti af et munkekloster i nærheden af Rom.

²⁰ Parti af et munkekloster i nærheden af Rom (gentagelse).

²¹ Adam Müller.

²² Jens Peter Møller.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

